

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Συνεδρία 54η τῆς 24ης Νοεμβρίου 1933.

Προεδρεία τοῦ τακτικοῦ προέδρου τῆς Ἐταιρείας κ. Κ. Λυοβουνιώτου.

Ὁ ἐπίτιμος ἐταῖρος κ. Εὐγένιος Ντάρκο ἔκαμεν ἀνακοίνωσιν με θέμα: «Ἡ ἱστορία καὶ τὰ ἐρεῖπια τοῦ Μουχλίου». Ὁ ὁμιλητής, ὅστις ἐπανειλημμένως ἐπεσκέφθη τὴν ἐγκαταλελειμμένην σήμερον μεσαιωνικὴν πόλιν, διέλαβε περὶ τοῦ χρόνου τῆς κτίσεώς της καὶ ἐξήγησε τοὺς λόγους, δι' οὓς αὕτη ἐκτίσθη εἰς ὃ σημεῖον φαίνονται τὰ ἐρεῖπιά της. Κατὰ τὸν κ. Ντάρκο, ἡ πόλις ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Μανρόπαππα ἐπὶ Φραγκοκρατίας μετὸν σκοπὸν νὰ παρεμβληθῆ ὡς σφὴν εἰς τὰς ἐν Πελοποννήσῳ κτήσεις τῶν Φράγκων, νὰ χρησιμεύσῃ δὲ ὡς προπύργιον τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν ἀπὸ βορρᾶ ἐπιθέσεων.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἀνακοινῶν παρηκολούθησεν, ἐπὶ τῇ βάσει κειμένων καὶ ἐγγράφων, τὴν ἱστορίαν τοῦ Μουχλίου διὰ τῆς μεσαιωνικῆς ἐποχῆς καὶ τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας μέχρι τῆς ἐγκαταλείψεώς της κατὰ τὸν 15' αἰῶνα.

Τὸ δευτερον μέρος τῆς ἀνακοινώσεως περιεστράφη περὶ τὴν ἔρευναν τῶν ἐρειπίων τοῦ Μουχλίου, κάστρων διαιρούντων τὸν συνοικισμὸν εἰς κάτω καὶ ἄνω πόλιν καὶ εἰς ἀκρόπολιν, ἀνακτόρων, λουτρῶν, δεξαμενῶν ὕδατος, ἐρειπίων οἰκιῶν κτλ.

Ἐκ τῆς ἀκριβοῦς μελέτης τῶν ἐρειπίων τούτων, ἅτινα διαφωτίζουν ἐν πολλοῖς τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον τῶν κατοίκων τοῦ Μουχλίου, ὁ κ. Ντάρκο ἐπέισθη ὅτι ἡ πόλις, κατὰ τὴν ἀκμὴν της, εἶχε περὶ τοὺς δεκακισχιλίους κατοίκους, ὅτι, ὅταν ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἔχασε τὴν στρατιωτικὴν της σημασίαν, ἐγκατελείφθη μετὰ πυρπόλησιν καὶ ἀνατίναξιν τῶν ἐπὶ τῆς ἀκρόπολεως ὀχυρωμάτων, πρὸς δὲ ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Χαλκοκονδύλη ὅτι αὕτη παρεδόθη εἰς τοὺς Τούρκους ὑπὸ τοῦ Ἀσάνη, ἐλλείψει ὕδατος, δὲν εἶναι ἀληθῆ, ἀφ' οὗ τόσαι καὶ καλῶς φυλασσόμεναι δεξαμεναι ὕδατος ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ. Τὴν πόλιν, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς μαρτυρίας Ἰταλικῶν πηγῶν, παρέδωκεν ὁ Ἀσάνης ἔναντι ἀνταλλαγμάτων δοθέντων εἰς αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του ὑπὸ Τούρκων (βλέπε καὶ τῆς παρούσης Ἐπετηρίδος σ. 454 κέξ.).

Συνεδρία 55η τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1933.

Προεδρεία τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Ἐταιρείας κ. Ι. Δαμβέρογῃ.

Ὁ ἐταῖρος κ. Ν. Καλογερόπουλλος ἔκαμεν ἀνακοίνωσιν «περὶ ἀγνώστων Βυζαντινῶν ναῶν ἐν Κορινθίᾳ». Εἰσηγούμενος, ἀνέφερε συντόμως τὰ κατὰ

τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν τῆς Κορινθίας, καὶ ἰδίᾳ τῆς Κορίνθου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε μέγιστον Παλαιοχριστιανικὸν καὶ Βυζαντινὸν κέντρον τῆς Πελοποννήσου, μετὰ ταῦτα δὲ διέλαβε περὶ τῶν μεσαιωνικῶν μονῶν, πολισμάτων καὶ φρουρίων Σικυῶνος, Ζεμενοῦ, Ἀγινόριου, Πολυφέγγου, Φανερωμένης, Ὀδηγητρίας καὶ Ἀγγελοκάστρου, τὰ ὁποῖα χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 10^{ου} αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν, τονίσας τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν ὠρισμένων τοιχογραφιῶν ἐν αὐτοῖς, ἅς καὶ λεπτομερῶς περιέγραψεν.

Ἰδιαιτέρως δ' ἐξῆρε τὴν ἀξίαν τῶν γλυπτῶν τοῦ Ζεμενοῦ, ἔνθα κατέμεινεν ὁ ὄσιος Λουκάς ὁ Στειριώτης, δεῖξας τὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὰ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὁσίου Λουκά. Λόγον ἐπ' ἴσης ἰδιαίτερον ἔκαμε καὶ περὶ τῶν γλυπτῶν τῆς Φανερωμένης καὶ Πολυφέγγου, ἔνθα ὑπῆρχεν ἡ μονὴ τοῦ βράχου.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Καλογερόπουλος ἐξῆρε τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν ναῶν τῆς Σολιγγίας, ὧν τινες, ὡς ὁ τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ ὁ τοῦ ὁσίου Ἀντωνίου παρὰ τὸ Σοφικόν, εἶναι θεμελιώδους σημασίας.

Γενικῶς δ' ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Κορινθία ὑπῆρξε μεγάλη καλλιτεχνικὴ περιφέρεια τροφοδοτουμένη ἀπὸ τε τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν δι' ἀξιολόγων τεχνιτῶν καὶ ἔργων. Ἐν τέλει ἐτόνισεν ὅτι τοιαύτης ἀξίας μνημεῖα συμβάλλουσιν εἰς γνώσιν οὐ μόνον τῆς ἱστορίας τῆς Κορινθίας, ἀλλὰ καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς τοιαύτης τῆς μεσαιωνικῆς Ἑλλάδος.

Συνεδρία 56ῃ τῆς 28ης Δεκεμβρίου 1933.

Προεδρεία τοῦ τακτικοῦ προέδρου τῆς Ἑταιρείας κ. Κ. Δουβουνιώτου.

Ὁ ἑταῖρος κ. Φ. Κουκουλῆς ἔκαμε ἀνακοίνωσιν, ἣς τὸ θέμα: «Γεῦματα, δεῖπνα καὶ συμπόσια τῶν Βυζαντινῶν». Στηριζόμενος ὁ ὁμιλητὴς εἰς τὰς πληροφορίας, ἅς παρέχουσι καὶ ἄλλοι Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς καὶ δὴ καὶ οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας, πρὸς δὲ καὶ τὰ λαϊκὰ κείμενα, ἔτι δὲ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν διαφόρους τοιχογραφίας καὶ σχετικὰς ἐν χειρογράφοις εἰκόνας, ἔχων δὲ ὡς βοήθημα τὸν Νεοελληνικὸν βίον, ὠμίλησε περὶ τοῦ ποσάκις τῆς ἡμέρας ἔτρωγον οἱ Βυζαντινοί, ποῖα ἦτο ἡ ὕλη καὶ τὸ σχῆμα τῶν τραπεζῶν, ὁποῖα ἦσαν καὶ πῶς ὠνομάζοντο τὰ ἐπικαλύμματα τῶν τραπεζῶν τούτων καὶ ὁποῖον ἦτο τὸ σχῆμα, τὸ ὄνομα ἡ ὕλη καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν διαφόρων ἐπιτραπεζίων σκευῶν. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ὁμιλητὴς ἐξήτασεν, ἂν οἱ Βυζαντινοὶ ἔτρωγον καθήμενοι ἢ ἀνακλιμένοι, ἂν συνέτρωγον ἄνδρες μετὰ γυναικῶν καὶ τίνες ὑπῆρέτουν τοὺς τρώγοντας. Συμπληρῶν δὲ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ ὠμίλησε περὶ λαϊκῶν συμποσίων καὶ τῶν κατ' αὐτὰ διασκεδάσεων, περὶ τῆς κοινῆς τῶν μοναχῶν τραπέζης ἐν τοῖς κοινοβίοις, πρὸς δὲ καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις διδομένων ἐπισήμων γευμάτων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφο-

ριῶν, ὡς παρέχει Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς βασιλείου τάξεως καὶ ὁ Φιλόθεος ἐν τῷ κλητορολογίῳ του. (Βλέπε καὶ τοῦ παρόντος τόμου σ. 97 κἑξ.).

Συνεδρία 57ῃ τῆς 16ης Ἰανουαρίου 1934.

Προεδρεία τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Ἑταιρείας κ. Ι. Δαμβέρογ.

Ὁ ἐταῖρος κ. Ἐμμ. Πεζόπουλος ἔκαμεν ἀνακοίνωσιν, ἧς τὸ θέμα: Μαγικὰ φιλολογικά. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀνακοινώσεώς του ὁ κ. Πεζόπουλος ἀνέφερε τὴν ὑπὸ ἀρχαίων ποιητῶν χρῆσιν τῆς μαγείας ἐν ποιήμασι καὶ ἐμνημόνευσεν ἰδίως τὰς Φαρμακευτρίας τοῦ Θεοκρίτου, τὴν ὀγδόην Ἐκλογὴν τοῦ Βεργιλίου καὶ τὸν πέμπτον ἐπὶ τὸν καὶ τὴν ὀγδόην σάτιραν τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν Σατιρῶν τοῦ Ὀρατίου. Ἐπειδὴ δὲ καὶ κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους ἦτο συνηθεστάτη ἡ μαγεία καὶ πολλοὶ συγγραφεῖς ἀναφέρουσι διαφόρους μαγικὰς ἐνεργείας, ὁ ὁμιλητὴς ἀπέδειξεν ὅτι διὰ τούτων δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν ἀκριβέστερον καὶ νὰ ἐρμηνεύσωμεν ὀρθῶς χωρὶα τινὰ τῶν Φαρμακευτριῶν τοῦ Θεοκρίτου, περὶ ὧν ὑπάρχουσιν ἀμφισβητήσεις. Οὕτω δὲ διέλαβε περὶ τῆς χρήσεως ἐν μαγείαις τῆς δάφνης, τῶν ἐριῶν, τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος, τῶν κηρίων ὁμοιωμάτων, τῆς κατορύξεως ὑπὸ τὸ κατώφλιον θυρῶν μαγικῶν φαρμάκων ἢ εἰδώλων ἢ ἄλλων τινῶν πραγμάτων, καὶ τέλος περὶ τοῦ ἐν Ἄδῃ ἀδάμαντος, δηλ. τῶν χαλυβδίνων πυλῶν τοῦ Ἄδου, τὰς ὁποίας ἠδύνατο μόνῃ ἢ θεᾷ Ἐκάτῃ νὰ ἀνοίξῃ.